

Orbital Epitezler (*)
Orbital Epitezler, gözün orbital kısmında bulunan epitezlerin iltihaplanmasıdır. Bu hastalık genellikle üst dişlerin iltihaplanmasıyla birlikte görülür. Hastalığın tedavisi antibiyotiklerle yapılır ve genellikle başarılıdır.

Orbital Epitezler, gözün orbital kısmında bulunan epitezlerin iltihaplanmasıdır. Bu hastalık genellikle üst dişlerin iltihaplanmasıyla birlikte görülür. Hastalığın tedavisi antibiyotiklerle yapılır ve genellikle başarılıdır.

Orbital Epitezler (*) (İki vaka münasebetiyle)

Prof. Dr. Nurl MUĞAN ()** — **Dr. Turan PİŞKİN (***)**
Dr. Tayfun ÖZDEMİR (**)**

İnsan yaşamında ve sosyal çevresi ile olan ilişkilerinde önemli bir yer tutan yüz fizyonomisinde meydana çıkan defektler bu tip hastaları büyük bir ruhi çöküntüye iterler.

Hastaların bu tip problemlerini ortadan kaldırmak ve sosyal çevredeki yaşantısına olumlu bir yön verebilmek için yüzdeki kayıpların restorasyonu gerekli olmuştur.

Yüz defektleri konjenital veya kazanılmış olabilir. Heriki durumda da defektlerin plâstik cerrahi yöntemler ile restorasyonu yapılmaktadır. Fakat göz kayıplarında kesin tedavi şekli protetikdir.

İlk göz uygulaması 18. yüzyıla kadar uzanan bir tarihçe göstermektedir. Takip eden yüzyıllarda vulkanit, sellüloid ve cam gözler imal edilmiş ve çeşitli tatbikat sahaları bulmuştur.

(*) Cerrahpaşa Tıp Fakültesi K. B. B. Kliniği V. Akademik Haftası Enternasyonal Baş-Boyun Kanseri Simpozyumunda tebliğ edilmiştir.

(**) İ. Ü. Diş Hek. Fak. Çene-Yüz Cer. ve Protezi Kürsüsü Başkanı.

(***) İ. Ü. Diş Hek. Fak. Çene-Yüz Cer. ve Protezi Kürsüsü Arş. Gör.

(****) İ. Ü. Diş Hek. Fak. Çene-Yüz Cer. ve Protezi Kürsüsü Asistanı.

Klinik ve Laboratuar çalışmaları :

Ölçü Tekniği :

Başarılı bir epitez için ilk basamak hastadan net bir ölçü alınmasıdır. Hasta fotöye yatık bir pozisyonda oturtulur. Kılı sahalar vazelinle teçrit edildikten sonra hasta ağızına veya burnuna nefes alabilmesi için tüp yerleştirilir.

Andırkat sahaların vazelinli pamuk ile beslenmesinden sonra aljinat ölçü maddesi ile yüz iyice örtülür. Hastada yüz kırıştırmasına mani olmak için ölçü maddesi ılık su ile hazırlanmalıdır. Ölçünün bozulmadan çıkarılmasına yardımcı olabilmek amacıyla enaz 1 cm kalınlıkta alçı, ölçü maddesi üzerine retansiyon için gazlı bez tatbikatını takiben, sürülür.

Ölçü çıkarıldıktan sonra sert alçı dökülerek yüz maskesi elde edilir. Karşılaştırmalı olabilmesi yönünden ölçünün tam bir yüz ölçüsü olarak alınması daha uygun olmaktadır (Resim 1).

Resim 1 : Hastadan ölçü alınması alçı ile aljınatın yüzeyi örtülmüştür.

Yapım tekniği :

Literatürde epitezlerin tüm olarak tek parça halinde yapıldığı belirtilmektedir. Kürsümüzde değişik bir yöntem uygulanmakta olup epitezin defekte giren kısmı şeffaf akrilikten dış kısmı ise yumuşak akrilikten yapılmaktadır. Yine memleketimizde plâstik gözler bulun-

madından hastanın mevcut göz rengine ve büyüklüğüne uyan opal gözler kullanılmaktadır.

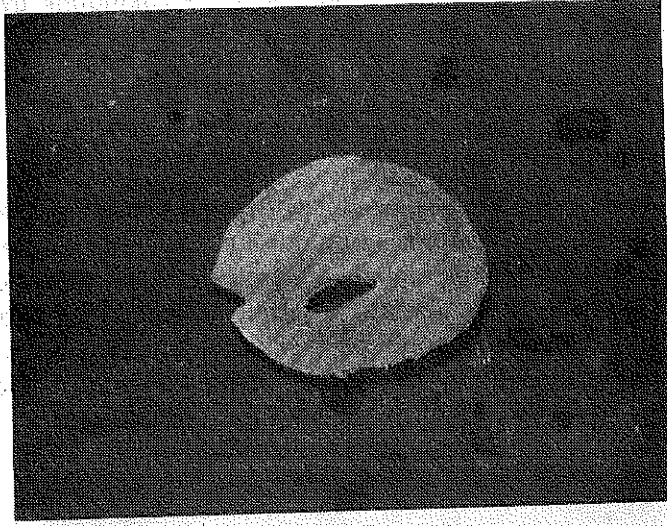
Hastadan elde edilen alçı modeldeki defekte 3-4 mm kalınlıktaki modelaj mumu yerleştirilir. Giriş ve çıkışı hasta üzerinde de kontrol edildikten sonra şeffaf akriliğe dönüştürülür.

Takiben defekt parçası alçı model üzerine yerleştirildikten sonra ortasındaki boşluk plâsterin ile doldurulur. Suni göz plâsterin üzerine kompas yardımıyla ölçümler yapılarak ve karşı gözle karşılaştırılarak yerleştirilir. Hasta üzerinde kontrolü takiben 2 mm kalınlığında plâk mum suni gözde örtecek şekilde plâsterin üzerine intibak ettirilir. Gerekli düzenleme yapıldıktan sonra hastada uygunluğu kontrol edilir ve üst kapakta şeffaf akriliğe dönüştürülür.

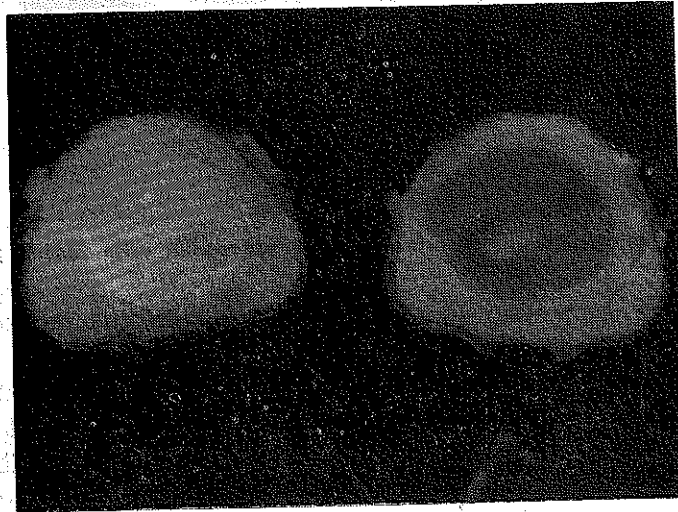

Resim 2 : Şeffaf akrilikten hazırlanan defekt parçasının arka yüzden görünümü.

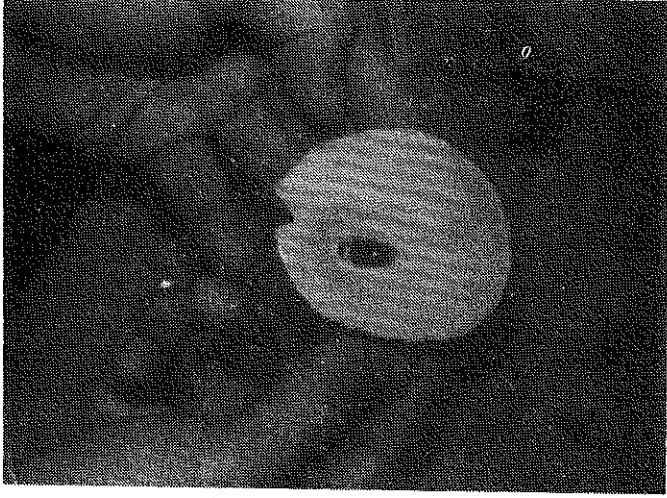
Tesfiye işleminden sonra suni göz geçici olarak üst kapaktaki yuvasına ve heriki parça birbirine tesbit edilir. Alçı model üzerinde hastanın sağlam tarafına göre modelaj mumundan göz kapakları, mevcut kırışıklıklar ve diğer karakteristik oluşumlar titizlikle işlenir. Hasta üzerinde son kontrol tamamlanır. Renk tesbitini takiben yumuşak akrilik kullanılarak epitez bitirilir. Kliniğimizde yumuşak akrilik olarak Kulzer firmasının Palemed isimli preparatı kullanılmaktadır. Epitez hastanın yüzünde iken özel boyalar ile boyanarak tabii bir görünüm elde edilmeye çalışılır. Göz epitezlerinin tutuculuğunda genellikle gözlükten yararlanılmaktadır (Resim 2, 3, 4, 5, 6).

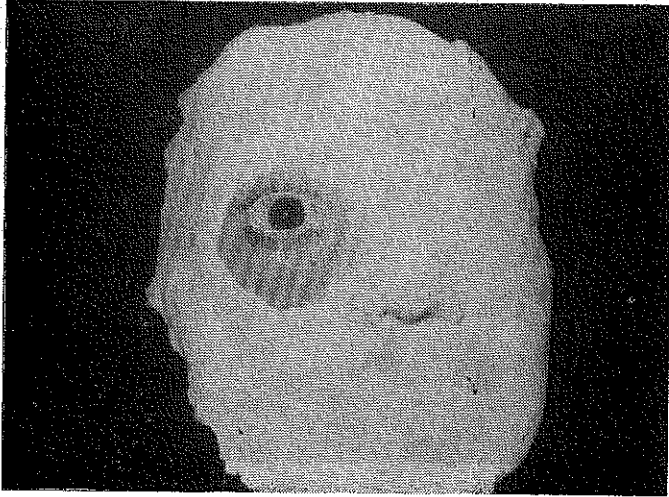
Resim 3 : Epitezin mumdan hazırlanmış ön modeli.

Resim 4 : Epitezin mufla safhası yumuşak akrilik mumun yerini almış durumdadır.

Resim 5 : Suni göz epiteze monte edilmiş durumda.

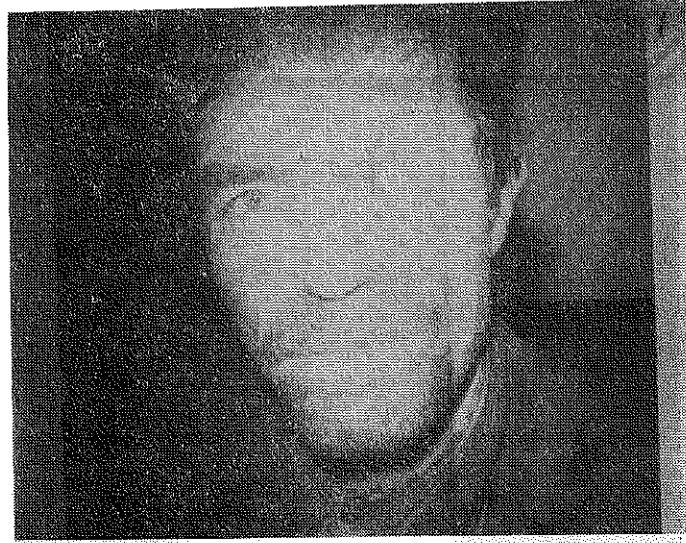
Resim 6 : Epitezin master model üzerinde görünümü.

VAKALAR :

Vaka 1 —

Adı, Soyadı : H. P.
Yaşı : 50
Mesleği : Çiftçi
Teşhis : CA

İ. Ü. Tıp Fak. Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Kliniğinde 1977 yılında tümör ile beraber orbita total olarak çıkarılmış olan hastaya kliniğimizde orbita epitezi yapılmıştır (Resim : 7, 8, 9).

Resim 7 : Hastanın defektli sahasının önden görünümü.

Resim 8 : Epitezin hastaya uygulanmış durumu.

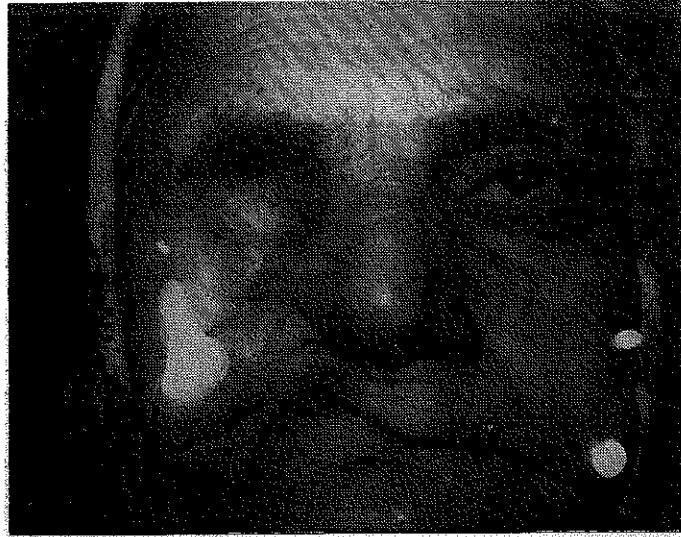
Resim 9 : Epitezin tutuculuğunda gözlük kullanılmıştır.

Vaka 2 —

Adı, Soyadı : A. G.
Yaşı : 70
Mesleği : Ev Hanımı.
Teşhis : CA

İ. Ü. Tıp Fak. Kulak-Burun-Boğaz kliniğinde 1978 yılında parsiyel maksilektomi ile beraber göz enüklasyonu uygulanan hastaya kliniğimizde orbita epitezi yapılmıştır.

AMERİKAN GÖZ VE BURUN KLİNİĞİ, 1978

Resim 10 : Hastanın defektili sahasının önden görünümü.

AMERİKAN GÖZ VE BURUN KLİNİĞİ, 1978

Resim 11 : Epitezin bitirilmiş durumdaki görünümü.

Resim 12 : Epitezin hastaya uygulanmış görünümü.

Ö Z E T

Kliniğimize (CA) nedeniyle göz rezeksiyonu geçirmiş olan iki hastaya yapılan göz epitezlerinin yapım ve uygulama teknikleri anlatılmıştır.

Yüz defektleri arasında önemli bir yer tutan göz defektlerinin telaffisi Rekonstrüktif cerrahi yöntemleri ile imkansız olduğu için bu gibi vakalarda protetik restorasyonlar gereklidir.

S U M M A R Y

In this research, two cases of orbital prosthetic restoration were presented. Such as these cases, Reconstructive surgical procedures were not performed.

L I T E R A T Ü R

- 1 — **Berkan, Ö.** : Silikon esaslı ve diğer lastik türü materyaller ile maksillofasial protezlerin yapımı ve bu materyallerin yumuşak dokular üzerine olan etkileri. Doktora tezi, İzmir, 1974.
- 2 — **Chalian, V. A., Drane, J. B., Standish, S. M.** : Maxillofacial prosthetics The Williams and Wilkins Co., Baltimore, 1971.
- 3 — **Mc Arthur, D. R.** : Aids for positioning prosthetic eyes in orbital prosthesis, J. Prost. Dent. 37: 320, 1977.
- 4 — **Muğan, N., Yengin, C. E.** : Orbita epitezleri, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi K. B. B. Kliniği V. akademik haftası enternasyonal Baş-boyun kanserleri simpozyumunda tebliğ edilmiştir. 22-27 Mayıs, 1978.
- 5 — **Muğan, N., Yengin, C. E., Tuncer, E. B.** : Epitezlerde son gelişmeler, Diş Hek. Fak. Dergisi, 8: 63, 1974.
- 6 — **Rahn, A. O., Boucher, L. J.** : Maxillofacial prosthetics, W. B. Saunders Co., Philadelphia, 1970.